

GEMERSKÁ STOLICA

PRVÁ ČASŤ VŠEOBECNÁ

PRVÝ ODDIEL PRÍRODOPIS

*O polohe, prírodných pomeroch a prednostiach
Gemerskej stolice*

O B S A H

<i>Odkiaľ sa vzal názov stolice? jej dĺžka a šírka: hranice: charakter tohto kraja.</i>	§. I.	Štítnik: sú bobaté na ryby.	§. III.
<i>Významnejšie horstvá: Volovec: Čierna hora: Muráň: Plešivec: pastier Bubek z pokladu, ktorý tu našiel, založil 7 bradov: prednosti zvyšných vrchov.</i>	§. II.	<i>Zdravé ovzdušie: úrodnosť pôdy je premenlivá v závislosti od jej polohy: darí sa vinohradom: a ovocným sadoch.</i>	§. IV.
<i>Rieky a riečne toky: Hron: Slaná: Rimava: Blh: Turiec: Čremošná: rieka Jelšava:</i>		<i>Chov dobytka je priemerný: včelárstvo: druhy kovov, ktorými tento kraj oplýva.</i>	§. V.
		<i>Jaskyňa Aggtelek: kyselky: poľovníctvo a druhy zveri.</i>	§. VI.

§. I.

Odkiaľ sa vzal názov stolice? Názov *Gemerskej stolice* pochádza od starobylého mestečka *Gemer*.¹ ***Jej dĺžka a šírka.*** Ak sa pozrieme na rozlohu tejto stolice, jej dĺžka od *Putnoku*² až po *Polomku* meria v oblúku desať míľ. Naproti tomu šírka od *Rožňavy* smerom na juh k hraniciam s *Malobontom*, a tam až k dedine *Rimavské Janovce* v smere na *Rimavskú Sobotu* dosahuje šesť míľ: v tejto polohe dosahuje najväčšiu šírku.

Hranice. Na východe je ohraničená *Turnianskou* a *Boršodskou* stolicou, na západe *kráľovohol'skými* vrchmi,³ *Liptovskou*, *Zvolenskou* a *Malobontskou* stolicou; na severe *Spišskou* stolicou, na juhu z jednej časti *Malobontom*, z druhej časti smerom k *Filakovu* *Novohradskou* stolicou.

Charakter kraja. Na všetkých svetových stranách je to hornatý kraj, osobitne však na severe a západe, kde sa s'á v jednej línii vypínajú vysoké horské hrebene. A hoci je stolica posiatá horami aj na opačnej strane – na východe a na juhu, ba nachádzajú sa aj uprostred nej, tieto sú predsa len nižšie a husto zalesnené, čo prináša všade veľa výhod. Medzi ne, aby sme spomenuli aspoň tie najdôležitejšie, patria:

VYSVETLIVKY A POZNÁMKY

¹ Pôvodné mestečko a sídlo stolice však získalo svoje meno od rovnomenného hradu nad ním. Dnes má štatút obce (okres Revúca).

² Dnes mestečko v Maďarsku v Boršodsko-Abovsko-Zemplínskej stolici.

³ Z geomorfologického hľadiska ide o podcelok pohoria Nízke Tatry – Kráľovoľské Tatry.